

naša komunna

GLASILO OBČINSKEGA ODBORA SZDL LJUBLJANA - VIČ - RUDNIK

LETO IV.

LJUBLJANA, JULIJ — AVGUST 1964

STEVILKA 7—8

Stranpota investicijskih vlaganj

Podatki o investicijah v odnosu na realizacijo in delitev osebnih dohodkov v naši občini, postajajo čedalje bolj zaskrbljujoči. Poglejmo torej investicije in osnovna sredstva, kjer nam je podoba mnogo jasnejša.

Nabavna vrednost aktivnih osnovnih sredstev je za 2 milijardi 800 milijonov večja v primerjavi z razdobjem pred dvema letoma. Potemtakem je bila leta 1962 nabavna vrednost 21 milijard 976 milijonov, lani pa že 24 milijard 848 milijonov. Seveda pa podatki ne govorijo o tem, ali so osnovna sredstva izražena v strojni opremi ali v zgradbah. Vzporedno s tem pa nastaja vprašanje izrabljenosti osnovnih sredstev, saj lahko ugotovimo, da je v povprečju za celotno gospodarstvo izrabljenih komaj 41,3 odstotka vseh osnovnih sredstev, kar pa seveda bistveno spremeni situacijo vrednosti vseh osnovnih sredstev.

Poglejmo še, kakšne investicije so gospodarske organizacije predvidela v zadnjih dveh letih. V sedemletnem perspektivnem načrtu je predvidena v letu 1963 vrednost investicijskih sredstev v višini 1 milijarde 22 milijonov dinarjev, v letošnjem letu pa že za 5 milijard 829 milijonov dinarjev. Seveda pa ob strukturi osnovnih sredstev nastane popolnoma drugačna podoba. Lani je bilo za gospodarske stavbe vloženi 59 odstotkov osnovnih sredstev, za strojno opremo pa le 25 odstotkov sredstev. Manjši odstotek pripada še na transportna sredstva (3,2) in v opremo (4,6). Če torej primerjamo strukturo v letu 1964, v katerem naj bi investirali v gospodarske stavbe 75 odstotkov, v stroje in naprave 20,7 odstotka ter v transportna sredstva pa le 0,7 odstotka s strukturo investicijskih vlaganj v sedemletnem perspektivnem načrtu nadaljnjega razvoja našega gospodarstva, kjer naj bi predvidoma investirali v gospodarske stavbe 71,5 odstotka, za stroje 21,6 odstotka ter v transportna sredstva in opremo pa 4,2 odstotka vseh investicijskih sredstev, se nam vsiljuje vprašanje smotrnosti investicijskega vlaganja.

Vse torej kaže, da gospodarske organizacije niso proučile namenov smotrnosti vlaganja investicijskih sredstev, zato bo nujno potrebno, da še enkrat proučijo plane investicij in še več — programe vseh investicijskih vlaganj v osnovna sredstva.

Vsestranska skrb za osveščanje delovnega človeka

Predkongresni občinski konferenci Zveze komunistov naše občine, ki se je je udeležilo 95 delegatov osnovnih organizacij ZK, so med gosti prisostvovali tudi član CK ZKS Franjo Turk, član OK ZKS Ljubljana France Debeljak, predstavnik komisije za mednarodne stike s tujino CK ZKJ Lojze Lavriha ter številni poslanci skupščine SR Slovenije. Referat o vlogi ZK v občini v razdobju pred VIII. kongresom Zveze komunistov Jugoslavije z nekaterimi najpomembnejšimi ugotovitvami ob ocenah predkongresne aktivnosti komunistov, je imel sekretar občinskega komiteja ZKS Janko Kušar, za delegate na VIII. kongresu ZKJ pa je konferenca izvolila iz svojih vrst Darka Kolence, lesnega strugarja v ljubljanski „Utensiliji“ in predsednika občinskega komiteja ZMS, Vidojko Kozak, ekonomistko v Zavodu za napredek gospodinjstva v Ljubljani in Jožeta Slivnika, inženirja kemije v nuklearnem inštitutu „Jožef Stefan“ v Ljubljani.

Volilna predkongresna konferenca Zveze komunistov občine Vič-Rudnik je imela mnogo širši značaj, kot zgolj izbira delegatov, ki bodo predstavljali komuniste naše občine na bližnjem VIII. kongresu ZKJ. Odgovorila naj bi predvsem na vprašanje, koliko in v kakšni meri so se komunisti aktivno angažirali v gospodarstvu, upravljanju in v vsesplošnem družbenem in političnem dogajanju.

Ob pregledu podobnih predkongresnih konferenc v drugih občinskih središčih ugotavljamo, da se vsa ukvarjajo v glavnem s podobnimi, če že ne kar istimi vprašanji. Nič presenetljivega, saj imajo vsa področja SR Slovenije toliko stičnih točk in podobnosti, da se lahko bistvena gospodarska, kulturna in družbeno politična vprašanja pojavljajo le v različnih inačicah. Tako ugotavljamo pomankljiv sistem delitve osebnih dohodkov, za katerega bodo potrebne temeljitejšie analize vzrokov, se ukvarjamo z analizami prekomernih investicijskih vlaganj in si prizadevamo, da bi dosegli boljše sorazmerje v korist negospodarskih dejavnosti, morda premalo opozarjamo na vprašanja notranjih rezerv, produktivnosti, organizacije dela itd., morda preveč gojimo pretiran lokalizem gospodarskih organizacij in si premalo prizadevamo za boljše proučitev tržišča, popolnejše vključevanje v proces proizvodnje z obstoječimi zmogljivostmi in podobno.

Konferenca si je močno prizadevala, da dá močan poudarek značilnostim delavskega samoupravljanja. Poudarjena je bila težnja, da se komunisti z vsemi silami zavzamejo za to, da delovni človek dejansko postane aktivni činitelj in tvorec družbeno ekonomskih dogajanj, da dejansko odloča sam ali po izvoljenih predstavnikih o vseh važnejših vprašanjih v delovni organizaciji in komunih.

Že uvodni referat je prav to postavil v ospredje in naglasil, da je prav vsestranska skrb za osveščanje delovnega človeka tisti osnovni motiv, s katerim morajo komunisti v metodi in vsebini dela Zveze komunistov najbolj računati. Brez dvoma se v tem ne izraža samo volja, temveč tudi zavest in prepričanje, da je človek osnovna in največja dragocenost naše družbene stvarnosti. Kadar govorimo torej o napredku, ne mislimo na „korak naprej“ zaradi koraka naprej, ampak zaradi boljših življenjskih pogojev, ki jih napredek prinaša človeku. Ne prizadevamo si za boljše upravljanje zaradi upravljanja, niti za večjo zmogljivost gospodarstva zaradi gospodarstva. Pred očmi nimamo gibanja indeksov, porasta števil in možnost za ugodne statistične ocene, temveč življenje in živega človeka v tem življenju.

Referat ni zastoj poudaril, da mora „človek“ postati izhodišče prizadevanj komunistov, nasproti večkrat površnemu in ozkemu praktičnemu reševanju posameznih vprašanj, ki

delovanje Zveze komunistov tudi zahteva večjo aktivnost in mobilnost ne samo nekaterih. „Vsi komunisti smo družbeno politično odgovorni, da bodo smernice postale dejansko naša politika in ne enkratni družbeni akt.“

Razprava na predkongresni konferenci se je dotaknila tudi nekaterih perečih vprašanj življenja občanov v občini, s posebnim naglasom na komunalno in prosvetno dejavnost. Po

Sekretar občinskega komiteja ZKS Janko Kušar podaja oceno predkongresne aktivnosti komunistov v občini v razdobju pred VIII. kongresom Zveze komunistov Jugoslavije

Delegati in gostje na predkongresni občinski konferenci Zveze komunistov

Zanimivo je na primer vprašanje, kako lahko opravičujemo pojave, ki jih zasledimo v 7-letnih programih razvoja gospodarskih organizacij. Letos naj bi se investiralo v osnovna sredstva industrije 5 milijard 800 milijonov dinarjev, od tega 75% za gradbene objekte in 25% za strojne naprave. Ali ne predstavlja to v določeni meri nerealnost ali celo neodgovornost v programiranju?

se pogostokrat omejujejo samo na delovanje znotraj Zveze komunistov. V tej smeri so potekale tudi razprave v aktivih, na posvetih komunistov, v poverjeništvih in v osnovnih organizacijah, ter drugih oblikah delovanja Zveze komunistov. Vse te oblike so se v zadnjem času močno uveljavile in pokazale kot zujne za vsebinsko popolnejše in uspešnejše delovanje Zveze komunistov v komunih. Takšno

predlogu bi naj bila koristna reorganizacija občinske uprave tako, da bi dobili dva osnovna sektorja: za opravljanje vsakdanjih poslov in za vodenje občinske politike. Predlog je zanimiv, saj je na dlani, da se v poplavi vsakodnevnih poslov težko ukvarjamo z analizami značilnosti daljšega obdobja in več kot potrebnim načrtovanjem in s tem povezano dolgoročno politiko, kar bi prineslo napredek v položaju socialnih služb in dalo trdnjše možnosti za odpravo razlik med prejemki v gospodarskih in negospodarskih dejavnostih.

(Nadaljevanje na 2. strani)

V tej številki med drugim berite:

- Ste že slišali?
- Iz dela občinske skupščine
- Ali že veste, da...
- Ljubljansko barje v perspektivnem kmetijskem načrtovanju
- Srečanja
- Naši kraji — naši ljudje
- Portreti
- Športni mozaik
- Uspeh naših balinarjev na evropskem prvenstvu v San Remu
- Nogometaši Svobode na odličnem drugem mestu v slovenski ligi

Ste že slišali?

- Ozrmo se danes na nekatere probleme štipendiranja, o katerih je z zelo odločno besedo do vseh pojavov, ki se danes porajajo v naših gospodarskih organizacijah, ko imamo v mislih njihovo štipendijsko politiko in izobraževanje strokovnih kadrov sploh, spregovorila tudi predkongresna konferenca komunistov naše občine.
- Po zadnjih podatkih imamo v občini med 7000 zaposlenimi v gospodarskih organizacijah le 66 visokokvalificiranih delavcev — strokovnjakov, medtem ko podjetja štipendirajo ta čas 393 slušateljev visokih, višjih in pa srednjih šol. Od tega prejemata na visokih šolah štipendijo 202 slušatelja, na višjih šolah 44 slušateljev in na srednjih šolah 147 dijakov. Med 393 štipendistov je kar 172 štipendistov Elektrogospodarske skupnosti Slovenije, ki bodo po končanem študiju razporejeni na delovnih mestih po vsej Sloveniji. Seveda pa je pri tem zmotno prepričanje, da se gospodarske organizacije z vso resnostjo lotevajo vprašanj štipendiranja in strokovnega izobraževanja. Nasprotno. Samo za letošnje leto je ostalo neizkoriščenih nič manj kot 50 odstotkov vseh sredstev gospodarskih organizacij, namenjenih za štipendije, medtem ko sta tovarna elektronskih merilnih instrumentov Iskra v Horjulu in Tehnograd, dala za štipendije kar 100 oziroma 35 odstotkov več sredstev, kot je bilo to sicer predvideno. S tem sta obe gospodarski organizaciji porabili presežena sredstva iz skladov skupne porabe.
- Vse kaže, da bomo morali v naših delovnih organizacijah enkrat za vselej prekiniti s stihijsko politiko do vprašanj štipendiranja in strokovnega izobraževanja, čeprav smo tudi na tem področju krenili korak dalje, vendar ostajajo za nami problemi, ki jih bodo morala podjetja ob teh, tako pomembnih vprašanjih, v prihodnje reševati z vso resnostjo in odločnostjo.

Priznanje trnovskim pevcem

V zadnji številki „Naše komune“ smo brali o glasbeni reviji šolskih povskih zborov v občini Vič-Rudnik. Pisec članka je pravilno poudaril prizadevanja družbeno-političnih organizacij, da postane pevska kultura v občini čimbolj množična. Že več let se vrste ob zaključku šolskega leta pevske revije, ki so prav v naši občini postale tradicionalne. Kvaliteta pevskih zborov vsako leto raste ne glede na to, da se morajo šolski pevski zbori vsako leto obnavljati zaradi odhoda najboljših povcev in prihoda novincev. Vzrok temu pojavu sta nedvomno intenzivnejša splošna glasbena vzgoja v osnovnih šolah in poglobljena strokovnost naših glasbenih pedagogov. Ob zadnji reviji so se s svojim lepim ubranim petjem posamezni zbori povzpeli na raven, na katero smo lahko vsi ponosni.

Navedeno notico dopolnjujem z ugotovitvijo, da je pevski zbor osnovne šole Trnovo, pod vodstvom Majde Hauptmanove daleč prekosil vse ostale, tudi priznane kvalitetne zборе, katere omenja pisec v svojem članku. Zbor je pokazal presenetljive sposobnosti že na letošnji prireditvi „Mladi zvoki“ v predverju Križank, kjer so ob dnevu mladosti nastopali najboljši

zbori ljubljanskih šol in na samostojnem koncertu ob zaključku šolskega leta, o katerem smo brali v „Delu“ zelo laskavo oceno glasbenega kritika.

Marijan Binter

Uspelo testiranje o prometnem znanju

Komisija za varnost in vzgojo v cestnem prometu naše občinske skupščine je izvedla zanimivo testiranje šolarjev v dvanajstih osnovnih šolah. Testiranje — potekalo je od srede aprila do srede maja — naj bi odgovorilo na vprašanje, kaj mladina pri nas sploh ve o varnosti in ponašanju na cestah in kakšna je bila učinkovitost prometne vzgoje na šolah.

Za testiranje je skoraj povsod vladalo veliko zanimanje in se je taka oblika preskušanja znanja pokazala kot zelo privlačna. Test je zajel 2981 otrok (od vseh 3135). Poudariti je treba, da so bila vprašanja zelo zahtevna, morda celo težja kot pri izpitu za mopediste.

GRADNJA ZAVODA ZA SLEPO MLADINO V LJUBLJANI

Lani so prvič zasadili lopate za gradnjo novega zavoda za slepo mladino v Ljubljani. Po besedah prof. Doboviške bo končno tudi slepa mladina po več kot 45 letih prišla v svoje nove prostore. Štirietazna gradnja, ki bo bržčas končana do konca prihodnjega leta, bo veljala 260 milijonov dinarjev, šola pa bo imela poleg učilni tudi vse potrebne upravne prostore, učne delavnice, študijsko in Braillovo knjižnico in glasbeno dvorano. Zavod z zmogljivostjo 100 učencev v šoli in 90 dijakov v dijaškem domu, bo lahko zajel vse šolo-obvezne otroke in praktično slepe (do 10 odstotkov vida), ki potrebujejo šolanje po posebnih učnih metodah. Na naši sliki vidimo začetek del ob gradnji novega zavoda.

Zato je razveseljivo, da je na primer na višji šoli kar osmorica izpolnila testno polo brez napake (brez napake sta uspela samo še dva s trnovske šole), kar je prispevalo, da si je viška šola priborila naziv najbolj uspešne ustanove v prometni vzgoji svojih gojencev. Nagrada — magnetna tabla za 60.000 din — je prišla v prave roke. Šola zasluži vse priznanje. Največje pa je kljub vsemu to, da v preteklem šolskem letu viška osemletka ni imela niti enega ponesrečenega v prometni nesreči. Slučaj? Če upoštevamo rezultate testiranja, nikakor ne moremo govoriti samo o slučaju.

Zaviden uspeh pri testiranju sta dosegli tudi šoli iz Polhovega Gradca in Horjula, kar je pravzaprav presenečenje, saj sta oba kraja sorazmerno daleč od mesta in cest z velikim prometom. Prav njun uspeh kaže, kaj lahko dosežejo prizadevni vzgojitelji z veseljem do dela in čutom odgovornosti.

Čeprav je imelo tovrstno testiranje prometnega znanja preskusni značaj, se je pokazalo kot zelo učinkovita oblika vzgoje, saj so se otroci na primer lahko marsikaj naučili tudi ob ugotavljanju svojih napak. Uspeh je vzdobil komisijo, da se bo v prihodnjem šolskem letu še aktivneje ukvarjala s prometno vzgojo mladine.

- Poglejme še rezultate testiranja. Naše šole so dosegle tele uspehe:
- Osnovna šola Ljubljana-Vič s povprečno oceno 4,08, Polhov Gradec 4,07, Horjul 4,05, Dobrova 4,00, Vrhovci 3,65, Velike Lašče 3,63, Brezovica 3,32, Trnovo 3,30, Škofljica 3,23, Preserje 3,08, Ig 2,75 in šola „Oskarja Kovačiča“ s povprečno oceno 1,85 točke.
- H koncu gre pohvala prizadevnim učiteljem na nekaterih naših šolah, prav pa bi bilo, da bi prometna vzgoja postala reden predmet pri pouku.

Začetek del na Rakitni

Prve dni julija so začeli na Rakitni z deli pri izgradnji umetnega jezera, novega bifeja, hotela ter vlečnice na Novaško goro. Seveda bodo dela stekla najprej pri gradnji umetnega jezera, ki ga bodo kot vse kaže usposobili že letošnje poletje. Zavod za pospeševanje gostinstva in turizma, kot nam je dejal v razgovoru direktor Andrej Zorman, ima za zdaj na voljo okrog 60 milijonov sredstev, čeprav so investicijska sredstva za gradnjo vseh objektov seveda znatno višja.

Kot pričakujejo bodo do septembra zgradili umetno jezero, ob istem času pa tudi bife in sanitarije, medtem ko bosta hotel in vlečnica na Novaško goro bržčas nared do začetka zimske sezone, verjetno do januarja prihodnjega leta.

Rekreacijski center na Ljubljani

V zavodu za pospeševanje gostinstva in turizma se že dalj časa ukvarjajo z mislijo, da bi začeli z gradnjo rekreacijskega centra na Ljubljani. Uresničitvi te zamisli pa govori v prid že vse večja težnja za gradnjo tega vsekakor prepotrebne turističnega objekta, ki smo ga doslej prav na Ljubljani močno pogrešali.

V zavodu že pripravljajo ustrezne načrte, ki kažejo, da bi po predvidevanjih stal rekreacijski center na Spici ob nekdanjem kopališču, ki je z leti zamrlo in je postal kraj turistično nezanimiv. Rekreacijski center, ki bi bil osrednja turistično-izletniška točka za popoldanske sprehode Ljubljančanov pa tudi okoličanov, bi uredili na desnem bregu Ljubljanice, kjer ima ta čas svoje prostore podjetje „Tesarstvo“. Rekreacijski center pa bi imel poleg kopališča še več športnih igrišč in čolnarno.

Vsestranska skrb za osveščanje delovnega človeka

(Nadaljevanje s 1. strani)

- Boleče vprašanje v občini je dejstvo, da je precejšen del občanov zaposlen v občini center, kjer plačujejo na primer dopolnilni proračunski prispevek za šolstvo, toda žive na Viču in njihovi otroci so šolarji viških šol. S svojimi prispevki torej podpirajo nekaj, od česar nimajo neposredne koristi, kar pride še bolj do izraza, ko ugotavljamo neodložljive potrebe pri pospešenem razvoju šolske službe v občini. Dovolj je, če se spomnimo samo na tretjo izmeno. Morda bi pri tem bila na mestu ustanovitev sklada skupnih mestnih potreb, ki bi odpravil to boleče neskladje med posameznimi mestnimi predeli v razvitosti komunalnih, prosvetnih in sličnih uslug.

Omenili smo le nekaj najbolj značilnih izsekov iz razprave. Prav tako tehtni so bili prispevki predstavnika ELES, ki je opozoril na težave pri planiranju porabe električne energije, če nimajo vpogleda v to, kako se bo razvijala industrija kot njihov glavni potrošnik, nadalje besede o pomanjkljivem osveščanju upravljalcev o sejah delavskih svetov in upravnih odborov. Poudarjena je bila težnja,

da bi delavci več vedeli, kam se prodajajo proizvodi, ki jih ustvarjajo, kakšne so zahteve tržišča, kako so pravzaprav nastali načrti, ki so osnova za proizvodnjo in podobno.

Splošna ocena prekongresne konference ZK naše občine bi bila, da so se komunisti v predkongresni dejavnosti „iz oči v oči“ spoprijeli z vsemi osnovnimi in za življenje zelo

važnimi vprašanji v družbenem in političnem dogajanju. S tem še ni rečeno, da ne zahtevajo večjo in bolj kvalitetno angažiranje komunistov in vseh naprednih sil v tem dogajanju. Po razpravi sodeč, predvsem po neprikritih prizadevanjih, da se resnici pride do dna, lahko pričakujemo, da se bo to tudi zgodilo. Prav gotovo po VIII. kongresu ZKJ, ki bo zarezal globoko sled v naše družbeno in politično dogajanje.

Jubilej „Elektroprojekta“

Inženirski biro „Elektroprojekt“ je 15. junija t. l. počastil pomemben delovni jubilej — 15-letnico svojega obstoja in delovanja.

Med poglavitne naloge te naše delovne organizacije v zadnjih petnajstih letih sodijo nedvomno študije in projekti o energetske izkoriščanju vodnih sil Drave, Save, Soče, Mure, Morače, Pive in Tare pa tudi mnogi projekti in študije o energetski izrabi naših premogovnih zalog. Vzporedno s problemi proizvodnje električne energije rešuje „Elektroprojekt“ danes vprašanja njenega prenosa in distribucije. Poleg tega je že vrsto let projektant in svetovalec mnogih industrijskih podjetij pri reševanju njihovih elektroenergetskih, hidrotehničnih in mnogih drugih vprašanj. S tem delom pa si je kolektiv pridobil nadvse dragocenih izkušenj, ki mu obetajo še več uspehov v njegovem poldrugem desetletju plodnega delovanja.

ALI ŽE VESTE DA

... je občinska skupščina poslala vsem gospodarskim organizacijam v občini priporočilo o uporabi sredstev, ki jih smejo delovne organizacije uporabiti za finansiranje šol in drugih oblik izobraževanja strokovnih kadrov. Gospodarske organizacije uporabljajo sredstva za finansiranje šol in ostalih oblik izobraževanja strokovnih kadrov do višine 2,5 odstotka bruto osebnih dohodkov. Občinska skupščina je s tem priporočila vsem delovnim organizacijam v občini naj čimprej izdelajo programe za uporabo teh sredstev, za katere naj se zagotovijo tudi sredstva za štipendiranje, izobraževanje na delovnem mestu in za delo izobraževalnih centrov.

... so v upravnem odboru sklada za razvoj obrti, trgovine, gostinstva in turizma: Franc Jecelj (predsednik), Ivan Semljak, Nada Racič, Teodrag Malis, Ivanka Perše, Adolf Smid, Franc Jurca, Rado Lukman in Severin Peruzzi.

... so na zadnji seji občinske skupščine imenovali za vršilca dolžnosti načelnika oddelka za inšpekcijske službe inž. Miloša Binderja, za začasnega direktorja novo ustanovljenega zavoda za socialno delo pa Petra Vrhunca, diplomanta višje šole za socialne delavce.

... sta oba zbora občinske skupščine soglasno sprejela sklep o umiku sklepa o prepovedi izdaje gradbenih dovoljenj za območje Rožne doline vse dokler ne bo sprejeta urbanistična dokumentacija. Potemtakem se bodo brez ozira na natečaj izdajale lokacije in gradbena dovoljenja za sosesko S-7.

... je komisija za statute delovnih organizacij doslej pregledala in ocenila le statute s področja kmetijstva in šolstva, zdaj pa je dala v razpravo še statute Tobačne tovarne, Ilirije, Vedroga, Ljubljanskih opekarn, Zičnice, Tovarne vijakov, Vinoceta, Kovinske industrije z Iga, Lesnega kombinata, Elektroprenosa, Tehnograda, Biroja za gozdno načrtovanje in Silvaprodukta, ki jih je potrdila tudi občinska skupščina na svojem zadnjem zasedanju.

Bogato delo slepih

Jugoslovanski Rdeči križ je že veliko prispeval k temu, da bi naša mladina zrastle v zdrave in krepke, moralno in umsko čim bolj razvite delovne ljudi. Biti vnet in delaven član podmladka, je vsakemu mladincu in mladinki v časti in ponos. Tudi slepa mladina v Ljubljani že več let aktivno dela v organizaciji Rdečega križa.

V začetku letošnjega šolskega leta smo pregledali svoje dosedanje delo in si zadali nove naloge. Imeli smo redne mesečne sestanke, na katerih smo obravnavali aktualne teme. Poleg tega smo se seznanjali z vsem, kar je potrebno za zdravo osebnost človeka, o čistoči v razredu, v obednici, okrog zavoda in doma. Organizirali smo pomoč našim najmlajšim v zavodu in posvetili vso skrb obolelim tovarišem in tovarišicam. Naša skrb je bila tudi izboljšati odnose med sošolci in odpraviti slabe navade. Lepo smo praznovali novoletno jelko, združeno s kulturnim programom in plesom.

Povezali smo se s taborniško organizacijo, ki skrbi za športno dejavnost in nas vzgaja v pravilnem odnosu do prirode. Deležni smo zimске in letne rekreacije. Vse naše delo je letos potekalo v znamenju 20-letnice JRK. Seznanili smo se z delom Rdečega križa med NOV na osvobojenem ozemlju. Spomnili smo se tudi največjega in najboljšega prijatelja mladine, velikega revolucionarja in nepomirljivega borca za napredek humanizma, pokojnega dr. Jožeta Potrča.

Pogovori o investicijah le ob ozkem krogu vodilnih uslužbencev

Anketa o investicijah v gospodarskih organizacijah, ki jo je pripravila občinska skupščina, je pokazala, da so investicijske odločitve, ki se predlagajo delavskim svetom, mnogokrat premalo premišljene in preverjene ter pripravljene le v eni sami varianti. Mnogokrat se priprave na investicije omejujejo le na razgovore in polemike med strokovnjaki in vodilnimi uslužbenci, ob teh polemikah pa večkrat prav vodilni uslužbenci pozabljajo na resne študije in na temeljito obdelavo vseh variant in na izdelavo potrebnih elaboratov. Posledice takšnega dela se kažejo ob največji naglici, ko je treba pripraviti vso dokumentacijo, tako pa so tudi organi upravljanja prisiljeni, da ob najkrajšem času sprejmejo dolgoročne investicijske odločitve.

Seveda pa to še ni vse. Pogosto se izvajanje investicij začne še predno so izdelani vsi elaborati in projekti in ni dano gradbeno dovoljenje. Še vedno pa v strukturi investicij prevladujejo gradnje, ki ne kažejo napredka pri večjem ekonomskem učinku. S tem, da se

v nove stavbe prenašajo stari stroji, gre z njimi to pot tudi stara tehnologija. Mnogokrat se zgodi, da v gospodarskih organizacijah za-

čenjajo z investiranjem in šele kasneje iščejo vse možnosti finansiranja, namesto, da bi šla ta pot prav obratno.

S tem, da je anketa zajela 30 gospodarskih organizacij vseh panog v občini, skupščina še ni dobila odgovorov na vsa vprašanja, je naslovila na delovne organizacije priporočilo o pripravi in izvajanju investicij s poudarkom, da je sleherno investiranje gospodarski ukrep dolgoročnega značaja in torej terja od investitorjev posebno temeljito in vsestransko presojo.

Večja sredstva za gradnjo turističnih objektov

Predvidene investicije v gostinstvu in turizmu v naši občini bodo v letošnjem letu, čeprav smo računali v družbenem načrtu na sredstva v višini 115 milijonov dinarjev, s katerimi bi bržčas krili vse letošnje potrebe pri gradnji turističnih in gostinskih objektov, precej okrnjene. Od predvidenih 115 milijonov bo namreč na voljo le 63 milijonov, ki jih bo kril sklad za razvoj gostinstva in turizma. Do tega stanja je prišlo sprico omejitve bančnih kreditov, tako, da so predvidene investicije le v okviru občinskih sredstev. Sredstva bodo namenjena za gradnjo vlečnice, bifeja in umetnega jezera na Rakitni, za ureditev gostišča na Viški cesti, za ureditev campinga in otroškega igrišča ob gostišču na Livadi in za izdelavo načrtov za gradnjo objektov na Rakitni.

Vse kaže, da bo jezero na Rakitni nared že letošnje poletje, vlečnico pa bi zgradili do januarja prihodnjega leta, ko bi začela že obratovati. Med predvidenimi turističnimi načrtovanji je bila tudi gradnja vrečnice na Kurešček, ki pa bo prišla bržčas na vrsto kdaj drugič, saj menijo turistični in smučarski strokovnjaki, da vsaj za zdaj gradnja še ni aktualna, da bi pritegnila večje zanimanje.

Ekonomska učinkovitost združenih skladov

Potem, ko je lani občinska skupščina sprejela odlok o ustanovitvi sklada za pospeševanje gostinstva in turizma ter sklada za napredek obrti, je že dosedanja praksa opozorila na vse večjo razdrobljenost sredstev v obeh skladih, tako, da bi bilo ob tej ugotovitvi najbolje, če bi vsa sredstva obeh skladov združili v en

IZ DELA občinske SKUPŠČINE

sam sklad. Za to so se izrekli na zadnji seji občinske skupščine tudi odborniki obeh zborov, ki so potrdili ustanovitev skupnega sklada za razvoj obrti, trgovine, gostinstva in turizma. dSkład bo s tem omogočil tudi potrebno prelivanje sredstev iz ene panoge v drugo, kar pa seveda doslej ob dveh ločenih skladih ni bilo mogoče.

V ljubljanskem „Elektroprojektu“ so že v zgodnjih dopoldanskih urah oddali svoje glasovnice skoraj vsi uslužbenci in s tem potrdili zaupanje v novo izvoljene člane organov delavskega samoupravljanja

Organizirali smo „Solo za življenje“, ki nas je seznanila z vsem kar je potrebno za pravilno oblikovanje mladega človeka. Izvedli smo tudi tečaj PP in uspešno položili izpite. Sodelovali smo s kulturnim programom pri proslavi 20-letnice JRK v Dravljah.

Ob zaključku letošnjega šolskega leta smo v našem zavodu priredili proslavo 20. obletnice JRK. Ob tej priložnosti so bile podeljene tudi diplome o dovršenem tečaju prve pomoči.

Emilija Sellak

Več pristojnosti svetom občinske skupščine

Za razbremenitev dela občinske skupščine, predvsem z reševanjem zadev, ki po svoji vsebini niso takšnega značaja, da bi morala odločati o njih občinska skupščina, so na zadnji seji sprejeli odborniki odlok o prenosu nekaterih zadev občinske skupščine v pristojnost svetov občinske skupščine. Po tem odloku se vrsta zadev iz dosedanje pristojnosti občinske skupščine prenese na njene svete.

Za pospešeno gradnjo šol

Ker ni bila pravočasno izdelana ustrezna dokumentacija za šoli na Igu in Bičevju, gradnja obeh šol v letošnjem letu, še ne bo končana. Kljub zastoji pa bo treba vložiti vse napore za čimprejšnjo izgradnjo šole na Igu, ki naj bi bila vseljiva že v letošnjem letu. Letos bo treba izdelati tudi projekt za gradnjo osnovne šole v Velikih Laščah in šolo na

Bičevju. Vse kaže, da letos v naši občini še ne bomo začeli s predvideno gradnjo nove glasbene šole in bodo v letu 1964 izdelani le ustrezni projekti. Pri vseh teh načrtovanjih pa bo treba gledati na čimprejšnjo izgradnjo telovadnice pri osnovni šoli „Oskarja Kovačiča“, saj bo za nabavo nove opreme in rekvizitov potrebnih 17 milijonov sredstev.

Poslovnik o delu občinske skupščine

Ker sta s sprejemom nove ustave prenehala veljati zakon o občinskih in okrajnih ljudskih odborih in zakon o njihovih pristojnostih, v katerih je bilo urejeno konstituiranje ljudskih odborov, sprejemanje sklepov ter volitev skupščinskih organov in ostalih podrobnejših določil, je občinska skupščina sprejela na svoji zadnji seji poslovnik o delu občinske skupščine in vseh skupščinskih organov, svetov in komisij. Poslovnik potemtakem rešuje vprašanja dela občinske skupščine od novo izvoljenih odbornikov, torej od konstituiranja skup-

ščine, volitev in dela njenih organov do izvrševanja sklepov in evidene za skupščino. Struktura poslovnika pa vsebuje med drugim tudi splošne določbe, verifikacijo mandатов, postopek pri volitvah in imenovanjih, seje skupščine, ločene seje zborov, komisije skupščine, kluba odbornikov, načela javnosti in obveščanja občanov, pravice in dolžnosti odbornikov, podpisovanje in objavljanje predpisov ter izvrševanje sklepov skupščine in nekatere končne določbe.

MLADI V DRUŽBENEM UPRAVLJANJU

Zavedamo se, kje je naše mesto

Piše: MARIJA STANIČ, SEKRETAR OBČINSKEGA KOMITEJA ZMS
VIČ-RUDNIK

Iz dneva v dan dobiva mladi rod drugo, odgovornejšo vsebino svojega dela v družbenem življenju.

Danes kvalificirano, da ne rečem znanstveno, razpravljamo o socialistični vzgoji mladih, ki se oblikujejo in uve-

SREČANJA

ljavljajo v novih, vsebinsko bogatejših socialističnih odnosih.

Ta kvaliteten premik se kaže predvsem pri našem delu v vsakdanji praksi.

Danes se mladi zavedamo, da smo integralni del družbene skupnosti, da so naše naloge dela, problemi komune in da smo dolžni reševati specifične probleme mladine v komuni.

- Mladina v gospodarskih organizacijah vidi svoje mesto v proizvodnih problemih. Zanima jo prehod na 42-urni teden, dvig produktivnosti itd. Toda le nekateri aktivisti se ukvarjajo s tako problematiko. Problem je v kadrih in v slabem materialnem stanju mladine. Prav v naši občini je zelo živ problem samskih stanovanj in nanj so opozarjali aktivisti tudi na svojih konferencah.

- Na šolah se je prav tako bistveno spremenil način in vsebina dela. Dijaška samouprava se uveljavlja v polnem razmahu. Razredne skupnosti obravnavajo vse probleme širšega značaja, predvsem pa skrb za svoj razredni kolektiv, da bo čim boljši po učnem uspehu, saj je učni uspeh v zadnjem času zelo padel. V ta namen so po šolah organizirali učne krožke, ki so jih vodili včasih profesorji ali najboljši dijaki.

- Na terenu so ponekod naredili v svojem delu korak naprej, medtem ko na določenih področjih delo ne zaživi. Kje so vzroki, se sprašujejo vse družbene organizacije, ki delajo na terenu. Vzrokov je lahko več, in eden je prav gotovo

v stihiji dela na vseh področjih. Zato so družbena središča, kjer naj bi se odvijalo programsko zabavno in delovno življenje na terenu, tako potrebna.

- Zdi se mi važno, da omenim mladinske delovne brigade, ki imajo v naši občini dolgoletno tradicijo. Lani je šlo okrog 300 mladih graditeljev na avtocesto in na lokalne akcije. V brigadah se mladi vzgajamo s samoupravljanjem, kar je najboljše kadrovska priprava za delo v aktivih.

- Mladi brigadirji se največkrat prvič srečajo s konkretno samoupravo, predvsem pa: prvič sami upravljajo. To je vsekakor pomemben delež k oblikovanju popolne osebnosti.

- Organizacija ZMS je preživela in ponekod še preživlja krizo prehoda iz „aktivističnega“ obdobja, ko so bile važne manifestacije, akcije, v obdobje vključevanja in dela v samoupravne organe, v obdobje, ko mora biti ZMS po svojem vsebinskem delu integralni del naše družbene stvarnosti.

organizacij), odnosno poteka organsko s spreminjanjem agrarne strukture prebivalstva tako, da v bližnji perspektivi 7 let lahko računamo na Barje predvsem s socialističnim sektorjem lastništva zemljišč, odnosno s čvrstimi kooperacijskimi proizvodnimi odnosi med družbenimi posestvi in še zasebnimi kmetovalci.

Intenzitete gibanj spreminjanja agrarne strukture prebivalstva v korist nekmečkemu delu je obdelal dr. A. Lah v svoji doktorski disertaciji in tako znaša delež kmečkega prebivalstva na Barju le 18 do 15%. Torej območje Barja je po značaju zemljišč tipično agrarno območje ob istočasni neagrarni strukturi prebivalstva, kar predstavlja pravi paradoks, ki izhaja prav iz dosedanje gospodarske neurejenosti ljubljanskega barja.

Za ljubljansko barje je po dosedanji praksi najprimernejša proizvodna smer govedoreja s poudarkom na proizvodnji mleka. Tehnologija

krmljenja živali temelji na lastni voluminozni krmi, predvsem obvezni paši, kar imamo za ugodno tudi z gospodarskega stališča.

Glavna problema večje intenzitete travniškega izkoriščanja zemljišč na Barju predstavljata še ne uničena močvirska preslica in pa težji pogoji paše na organskih tleh. Oba problema sta vključena v intenzivno proučevanje. V študiju je tudi problematika načinov sušenja sena. V osnovnem krmnem obroku so sedaj zastopani predvsem: paša, travna detelja, travna silaža, seno in beljakovinska krmila, ki jih kmetijske organizacije nabavljajo iz izkupička za zrno in žitno slamo ter steljo. Za nastilj uporabljajo kmetijske organizacije na Barju predvsem steljo iz slabših travnikov in steljnikov.

Za večji razvoj prašičereje na Barju niso izpolnjeni vsi pogoji, ker Barje ne leži v žitnem proizvodnem rajonu, in sicer zaradi preobilnih padavin in nizkih letnih temperatur. Proizvodno okopavin, primernih za prašičerejo, omejuje hud boj s pleveli, prav tako obilnost padavin in težja izvedba mehaniziranega opravlila vseh agrotehničnih ukrepov.

Na zaključku ponovno poudarjamo, da je ureditev Barja nujna že za sedanjí obseg kmetijske proizvodnje; brez ureditve pa je kmetijstvo na Barju obsojeno na stagnacijo, za kar menimo, da ni primerno, tako glede preskrbe mesta Ljubljane s kmetijskimi pridelki, kakor tudi ne glede možnosti ureditve Barja, ki nam jih dajejo sedanjí ekonomski in ostali pogoji.

Osnovne misli o perspektivnem razvoju kmetijstva

Perspektivni razvoj Barja si lahko zamisljamo predvsem v dveh smereh:

perspektivi neurejenega Barja in
perspektivi kompleksno melioriranega in urejenega Barja.

PERSPEKTIVA NEUREJENEGA BARJA

Ce razmišljamo o perspektivi Barja v pogojih neizvršene hidrotehnične in agrotehnične melioracije ter nadaljnje gospodarske ureditve, tedaj moramo računati tudi s takimi dejstvi:

že sedaj slabo stanje vodnega režima na Barju se bo še poslabšalo, ker je proces zamočvirjenja zemljišč v progresiji;

površine SLP se bodo povečale zaradi upadanja zanimanja zasebnih proizvajalcev za proizvodnjo na Barju v pogojih neurejenega Barja in zaradi odhajanja delovnih moči v industrijo in ostale gospodarske panoge;

družbeno posestvo in zadrage na Barju ne bodo imele možnosti razvoja in širjenja, ter tako ne bodo več bistveneje prispevale k zboljšanju preskrbe prebivalstva s kmetijskimi pridelki;

če opustimo, to je: ne opravimo košenj travnikov in steljnikov, se bo pričel stihijski progres naravne vegetacije Barja, to je manj vrednega gozda in grmičevja;

obseg ter pojavljanje poplav bodo pogostnejše, ker to delno omejujejo le dobro opravljena vsakoletna čiščenja in vzdrževanja jarkov in kanalov;

sanitarni, komunalni, urbanistični, lovski in rekreacijski pogoji bodo podvrženi trajnemu slabšanju in do sedaj vložena sredstva za ureditev Barja ne bodo dala ustreznih gospodarskih rezultatov.

Obstajajo pa še tudi ostali vzporedni momenti, ki govorijo prav močno v prid akcije na ljubljanskem barju.

Perspektiva in obseg kmetijske proizvodnje ob pogojih še nadalje nemelioriranega Barja sta torej zelo neugodni. Interes zasebnih kmetovalcev do Barja bi lahko urejevali s spreminjanjem stopenj obdavčitve in višine taks odnosno doklad ali pa pogojev kooperacije. Često pa bi bilo tudi to brez moči in se ne bi mogli izogniti stihiji iz uvodoma navedenih sedmih točk ter bi morali z njimi računati kot z dejstvom.

Družbena kmetijska proizvodnja bi bila omejena le na izvedbo procesa intenzifikacije proizvodnje na dosedanjih kapacitetah. Toda tudi ta intenzifikacija ne more priti v celoti do izraza, ker jo omejujejo neurejeni vodni režim in ostali neurejeni proizvodni pogoji, ki so s tem v zvezi. To pomeni, da lahko delno povečamo na primer višino mlečnosti krav, povečamo prirast piganega goveda, izboljšamo in povečamo višino in kakovost pridelkov rastlinske proizvodnje, ob vsem tem smo pa obsojeni še vedno na boljše ali slabše „letino“ glede na vsakoletne vremenske razmere.

Principialno lahko povsod poljubno določimo stopnjo intenzitete proizvodnje odnosno rabe zemljišč, toda v praksi se le odločamo za racionalne variante, ki so pogojene z vsako kratnimi danimi naravnimi in družbeno-ekonomskimi pogoji.

Ob upoštevanju stanja kmetijske proizvodnje (ob času simpozija) imamo za oportuno, da nas pri določanju perspektiv kmetijske proizvodnje na Barju vodijo tale važnejša dejstva:

- Barje leži v predalpskem klimatu z letno količino padavin od 1600 do 2000 mm. Povprečna letna temperatura znaša 9,5° C.

- Pedološki sestav zemljišč ni najprimernejši za univerzalno izbiro poljščin. Zastopana so predvsem težka mineralna zaglajena tla, prehodna mineralno-organska tla in organska tla. Propustnost tal za vodo je slaba.

- Barje je glede svoje lege in obširnosti lahko zanimivo za takšno kmetijsko proizvodnjo, ki jo potrebuje tržišče v njegovi bližini.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Ureditev ljubljanskega barja dolgoročna investicija

Prav ob času simpozija je 200 let, odkar smo izvedli prve večje posege in napore za hidrotehnično, kmetijsko, gospodarsko in ostalo ureditev območja ljubljanskega barja.

Potemtakem so do sedaj reševali problematiko ljubljanskega barja že štirje rodovi in vsak je prispeval k njegovi ureditvi po svojih močeh in tedanjih pogojih ter stopnji tehnike in sredstev.

Ce pregledujemo opravljena dela do osvoboditve, tedaj lahko ugotovimo, da so se leta nanašala predvsem na regulacijsko ureditev Ljubljane in pritokov s smotrom: omejiti poplave in zagotoviti pravočasen odtok voda. V kmetijskem pogledu imamo v tem času le malo rezultatov, razen manjših proizvodov poizkusov za gojenje nekaterih poljščin.

Danes med drugim ugotavljamo:

še vedno je 5500 ha kmetijskih zemljišč na Barju večkrat na leto poplavljenih, to je več kakor dobra tretina vseh površin;

za generalno hidrotehnično ureditev Barja obstajajo še podvariane — variante z nasipi;

dokončne rešitve in optimalne variante detajlne hidromelioracijske in agromelioracijske ureditve zemljišč na Barju, še niso znane v celoti;

Položaj kmetijske proizvodnje na barju

Na celotnem Barju je bilo po podatkih iz aprila 1964 nekaj nad 4000 ha zemljišč splošnega ljudskega premoženja. Površina teh zemljišč pa se veča iz dneva v dan zaradi organiziranega prevzemanja zasebnih zemljišč z arondacijo in odkupom (za povečanje proizvodnih površin socialističnih kmetijskih proizvajalnih

Dolgoročno kmetijsko načrtovanje

(Nadaljevanje s 4. strani)

• Na primer ljubljanski trg zahteva predvsem tele proizvode: mleko, maslo, meso, jajca in zelenjavo.

• Ureditv Barja je dolgoročna investicija, zato mora biti proizvodna usmeritev dolgoročne karaterja.

• Dobre komunikacije in relativno majhne razdalje med mestom in deželo v SR Sloveniji narekujejo skladnost rajonizacije kmetijske proizvodnje z naravnimi pogoji in ne s trenutno konjunkturo glede cen proizvodov na domačem in tujem trgu.

• Do leta 1990 (to je po 25 letih) bo imela Ljubljana približno 300.000 prebivalcev in se bo razvila v močno potrošno središče za kmetijske proizvode.

• Racionalna, ekonomična in rentabilna proizvodnja je zahteva sodobne ekonomike.

• Trenutna konjunktura na tržišču ne more odločati o lokaciji in gradnji dolgoročnih investicijskih objektov, temveč nas pri tem vodi načelo trajne zanimivosti projektirane proizvodnje.

• Osnova za investicijske odločitve je temeljit investicijski načrt z idejnim projektom.

• Upoštevati moramo tudi še ostala dejstva, ki pa so navedena na drugih mestih odnosno v drugih referatih.

Iz točk, ki govore o naravnih pogojih, lahko zaključimo:

• da Barje ne leži v žitnem proizvodnem rajonu, in sicer zaradi preobilnih padavin, nizke letne povprečne temperature in manj primernih zemljišč;

• da je proizvodnja okopavin težja zaradi obilnih padavin, hudega boja proti plevelom in delno manj primerne strukture in teksture zemljišč, kar otežkoča popolno mehaniziranost kmetijskih del in

• da na osnovi navedenih ugotovitev preostane še odločitev, da je travno gospodarstvo s poudarkom na paši, košnji, sušenju in siliiranju trav in travno-deteljnih mešanice čvrsta in trdna ter strokovno utemeljena proizvodna usmeritev bodoče kmetijske proizvodnje za pogoje urejenega Barja.

Iz ostalih točk slede zaključki:

• da je proizvodnja mleka in govejega mesa interesantna in izvedljiva v pogojih travno-pašno-košnega gospodarstva;

• da je perspektivna takšna proizvodnja usmeritev, interesantna glede na ugotovljeno povečanje potrošnje in trajnega povpraševanja po takšnem blagu;

• da je večja proizvodnja prašičev, ker ni ustrezni cenah žit odnosno okopavin, manj zanimiva.

Večja razširitev konjereje je zanimiva predvsem za sedanje pogoje zasebnih kmetovalcev, ki bi lahko v kooperacijskih odnosih povečali rejo pitanih žrebet in konj.

Barje — vir hudih okvar in leglo bolezni

Nikjer nismo zasledili ugotovitve, da je Barje v takem stanju vir hudih okvar in da ogroža zdravje in življenje prebivalcev Ljubljane, da tako rekoč bistveno ovira razvoj Ljubljane (z nadvirno vlogo ozračja in skupno z nadvirno zamegljenostjo v posredni zvezi s kontaminacijo ozračja razvijajočega se industrijskega središča mesta) in njene turistične perspektive.

Rešitev problema Barja je potrebna ne samo zaradi predvidenih ekonomskih koristi, ampak že zaradi preprečenja ekonomske škode, ki jo predstavlja v sedanjem stanju za razvoj Ljubljane, še bolj pa izrazite škode, ki se zrcali na zdravstvenem razvoju mestnega prebivalstva, ogrožena je vitalnost, odpornost v stopnji, ki more zniževati delazmožnost in ekonomski uspeh dela.

Poročilo o morbiditeti navaja, da so iskali prebivalci Ljubljane največkrat zdravniško pomoč zaradi gripe 7,67% in vnetja gornjih dihal 7,61%, očesnih vnetij 4,18% in živčnih ter duševnih motenj 3,63%. Pripominjam, da se pod pojmom gripe često skrivajo banalni prehladi dihal.

Bolniški stalež zavarovancev je bil daleč najvišji zaradi bolezni dihal — 29,84%, — bolezni kosti in dihal — 6,90% ter živčnih in duševnih motenj — 3,30%.

Nedvomno ima podnebje v Ljubljani izrazit vpliv na zdravstveno stanje in na higiensko počutje prebivalcev, kar je statistično prikazano, empirično pa ugotovljeno iz več desetletnih izkušenj uradnega zdravnika Ljubljane.

Sanacija barjanskega problema bo imela razen gospodarskih koristi nedvomno velik vpliv na sanacijo zdravja prebivalstva z odpravo neugodnih komponent podnebja velike Ljubljane.

Neobhodno potrebno je, da se istčasno sproži vprašanje sanacije spriču napredovane industrializacije mesta, nevzdržnega stanja, kontaminacije podnebja, čezmernega zadimljenja, zapraševanja in sanacije okvare zaradi

ofenzivnih industrijskih plinov in pa zaradi prašnih delcev.

Iz zdravstvenega stališča vztrajamo na oblikovanju rekreacijskega pasu ob Ljubljani, ki ga je predvideval že prof. Plečnik. Prepričati moramo vsak zaviralni moment, ki bi razvoj rekreacijskega pasu že bistveno zavrl z nekontroliranimi gradnjami.

Predvideti moramo odpravo fekalne infiltracije Ljubljane celo v središču rekreacijskega pasu. Problem kanalizacije ni rešen, ne ob Dolenjski in Ižanski cesti in ne vzdolž Grubarjevega prekopa.

Ze pred desetimi leti je zdravstvena služba izvršila bakteriološke preiskave izrazito turistične vode Ljubljane od Vrhlike do kopališča na Spici. Insuficientna čistilna naprava v Tovarni usnja na Vrhlike, še nerešen problem odvoda odpadnih voda Vrhlike in njene industrije, onečiščena Iška, Galjevica, Curnove, Mali graben ter mnogi individualni pretoki sanitarno nevarno infiltrirajo Ljubljano. Sistematična bakteriološka analiza je pokazala, da je proces samočiščenja Ljubljane od Vrhlike do kopališča na Spici zaradi počasnega toka prenasajenja z vodno floto in pomanj-

kljive serizacije, nezadosten in je kopalna voda na Spici epidemiološko nevarna. Celo izrazito rekreacijska Iška v Iškem Vintgarju je fekalno onečiščena, kljub temu da jo turisti štejejo celo za vir pitne vode in so bile v letu 1963 ponovno epidemije črevesnih nalezljivih bolezni na Igu, zaradi pitne vode iz vodovoda, ki črpa neustrezno očiščeno vodo iz Iške.

Pri sanaciji Barja moramo tudi upoštevati potrebo prebivalcev perifernih zaselkov z zdravno pitno vodo. Zaradi specifičnosti terena je voda iz vodnjakov neprimerna, zaradi česar so še zaselki v območju Ljubljane, ki uživajo vodo iz občestnih jarkov in izkopanih jam. Zaradi zaščite Ljubljane pred črevesnimi nalezljivimi boleznimi, ki so bile na teh perifernih področjih pogostne, se je že pred desetletji podaljšal vodovod daleč v periferijo, vendar ne v vse ogroženo področje. Upoštevati pa je specifičnost Barja, kjer litoželezne cevi v cestih zaradi tresljajev pokajo ter je cevovode urediti barjanskemu svetu primerno.

Ko bo problem sanacije Barja ob upoštevanju sporednih komponent ljubljanskega podnebja rešen, bo šele mesto zadihalo zdravo življenje in bodo prenehale bistveno sanitarne ter mentalno higienske motnje, ki zagrenjujejo toliko Ljubljancem zdravlje, življenjsko srečo in uspeh.

Predavatelji s simpozija o Ljubljanskem barju: z leve proti desni: inž. Jože Brus, inž. Viktor Herman, dr. Ivan Sovine in inž. Živko Košir

KJE LETUJEJO LETOS NAŠI OTROCI?

Med Strunjanom in Fieso

Mladinsko letovišče Pacug — to je kraj, kjer letošnje poletje letujejo pionirji in cicibani iz naše občine. Ker je Pacug domače ime za kraj, naj povem, da leži kraj med Strunjanom in Fieso, pravi naslov pa je Portorož 349. Občinska skupščina Vič-Rudnik je letos spomladi kupila od republiške gasilske zveze mladinsko letovišče z zmogljivostjo 150 otrok. Poleg

enonadstropne stavbe, v kateri so kuhinja, bolniška soba, soba za predšolske otroke in velike jedilnice, so še sanitarije in lesene weekend hišice ter šotori. Hišice in šotori so razmeščeni po velikem zemljišču, ki je tudi last letovišča. Urejeno je igrišče, katerega del bo pokrit s platneno streho za seno. Letovišče deli od morja le valobranski zid in nekaj

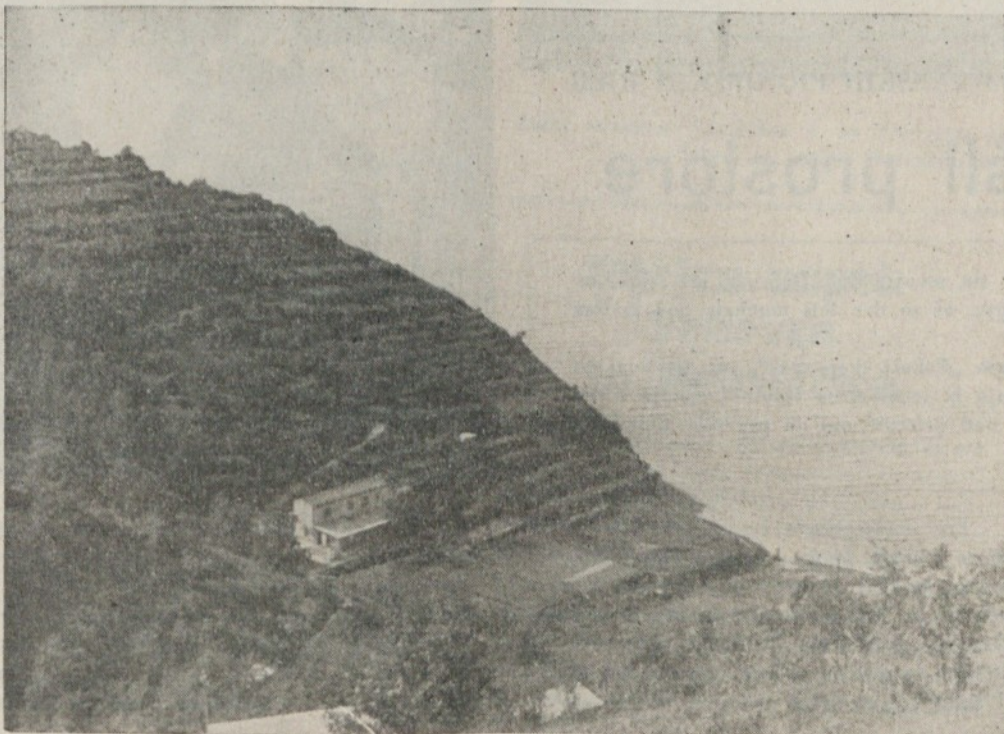
metrov plaže. Morje je plitvo z drobnimi kamni in je tako nadvse primerno za majhne otroke.

Z ureditvijo postojanke, to je s postavitvijo nekaj novih weekend hišic, se bo sedanja kapaciteta zvišala na 200 otrok v eni izmeni. Zvrstile se bodo štiri izmene, ki bodo letovale po 21 dni. Prva izmena je odšla že 22. junija, zadnja pa se vrača 12. septembra. Skupina predšolskih otrok bo letovala že v prvi izmeni, medtem ko bodo zadnjo izmeno sestavljali predšolski otroci. Vsa ostala prosta mesta pa bodo na voljo šolarjem od 7 do 15 leta starosti.

V vsaki izmeni je urejena zdravniška služba. Medicinska sestra iz zdravstvenega doma na Viču bo skrbela za bolnike, obvezovanje ran in za snago. Z otroci pa bodo ves dan vzgojitelji, učitelji in študentje. Vsak bo skrbel za svoje varovanje.

Otroci, ki jim je zdravnik določil, da morajo na višinsko letovanje, bodo letovali v Zireh nad Škofjo Loko. Tu bo 30 otrok preživelo svoje tritedenske počitnice. Ob dobri hrani in na svežem zraku se bodo tako kar precej okrepili.

Anica Zavec

Stisnjeno v ozkem zalivu

med Strunjanom in Fieso

stoji letošnje poletje

mladinsko letovišče naše občine.

Vse tja do septembra

se bodo v Pacugu zvrstile

štiri izmene otrok.

NAŠI KRAJI NAŠI LJUDJE

Koliko časa še ob robu?

Kozarje sodijo med tiste predele Ljubljane, ki so uradno še mesto, a vendar niso več. Tak „obrobni“ položaj ima svoje prednosti, le da se v primeru Kozarij zdi, da pomanjkljivosti odločilno prevladujejo. Nič čudnega torej, če se pretežno z delavci in uslužbenci naseljeno Kozarje počuti kot pozabljen, od staršev prezrt otrok, ki željno sanjari o topli „družinski“ skrbi in ljubezni.

Katere so tiste pomanjkljivosti, ki jih ljudje iz Kozarij najbolj čutijo na svoji koži? Ni jih malo, vendar bi dejali, da izstopajo v prvi vrsti: pomanjkanje dobre pitne vode, preskrba s prehrabnimi predmeti, prometna povezava z mestom in neukročni Mali graben.

O preskrbi s pitno vodo in gradnji več kot potrebnega vodovoda smo že poročali. Morda le toliko, da se bo gradnja vodovoda že letos premaknila z mrtve točke in obstoje možnosti, da se bo to vprašanje enkrat za vselej odstranilo z „dnevnega reda“ sestankov in pogovorov.

V Kozarij močno čutijo težave s preskrbo. Gospodinjje so pri nakupu mesa, zelenjave, kruha in podobnih osnovnih hranil, navezane skoraj brez izjeme na mesto. Na dlani je, da bi preskrbovalni center veliko pomenil za

Mali graben je ob sončnem vremenu sicer kaj pohlevna voda, toda v deževnih časih spremeni svojo krotko podobo. Kdo ve, koliko rodovitne zemlje je že odnesel. Tesno povezana z regulacijo Malega grabna je tudi ureditev kanalov za odtok vode.

Poleg že omenjenih „stalnih tem“ pogovorov v Kozarij bomo kaj pogosto slišali besede o avtobusih, ki se na noben način nočejo redno ustavljati na postajališčih. Tak „prezír“ ni prijeten, saj je veliko ljudi zaposlenih v mestu in so odvisni od „milosti“ tega ali pa onega šoferja, če bo ustavil avtobus in jih pravočasno pripeljal na delovno mesto. Prebivalci Kozarij so sicer lani s prostovoljnim delom zgradili postajališča ob Tržaški cesti, vendar vozila SAP-a in „Ljubljana-transporta“ postaje „Kozarje“ nimajo v svojih vozniških redih. Z malo več dobre volje in zavzetosti bi se to prav lahko uredilo. Ljudje bi bili zadovoljni, koristim transportnih podjetij pa ne bi prav nič škodovalo, če bi njihovi avtobusi obstali za slabo minuto. Odpadla bi vsakdanja dilema: „Ali bom uspel ali bom moral nekaj kilometrov peš v mesto, če ne bo drugega izhoda?“

- Omenili smo nekaj stvari iz Kozarij,
- ki predstavljajo del vsakdanjega živ-

Folklorna skupina je s koroškimi, gorenjskimi, belokranjskimi in srbskimi narodnimi plesi sodelovala na proslavah in drugih prireditvah. Prostor za športne igre in bo naša naslednja naloga šla v to smer. Upamo, da

bomo ob pomoči družbeno-političnih činiteljev uspeli. Če navedem samo primer, kako željna je mladina športnega izzivanja, dokazuje to, da so lansko poletje sami izgradili 30-metrsko skakalnico in jo tudi svečano otvorili.

Folklorna skupina osnovne šole na Dobrovi se je v letošnjem letu predstavila z vrsto zelo uspešnih nastopov

ditvah. Pri foto krožku so uredili kroniko v slikah, ki prikazuje življenje in delo pionirjev in mladine na šoli ter izdelovali fotograme in fotografije za razstavo.

Lutkovni krožek je priredil dve samostojni lutkovni prireditvi, izdelali pa so tudi lutke in scene.

Dramski krožek je pripravljala proslave in druge prireditve, ki so bile namenjene učencem pa tudi odraslim. Na vseh proslavah sta nastopala tudi oba pevski zbora.

Največ težav pa je povzročalo pomanjkanje prostorov za njihovo delovanje. Učilnice so bile ves dan zasedene s poukom, edino delavnica je v popoldanskem času služila skoro vsem krožkom.

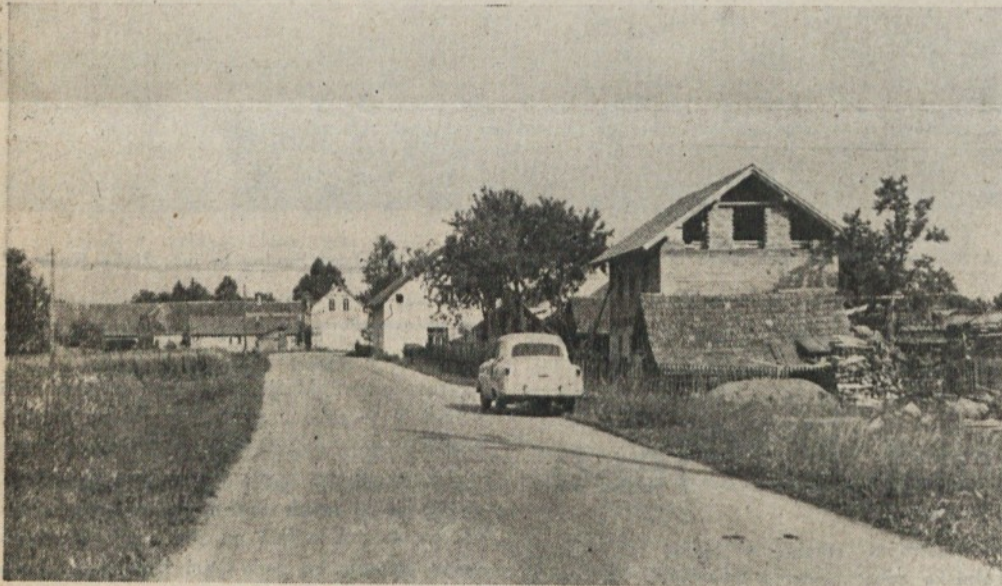
Vedno bolj čutimo potrebo tudi po športnem igrišču, ki ga pa kljub prizadevanju šole in njenih organov nismo mogli dobiti.

Solska pa tudi izvenšolska mladina zelo

Tekmujejo še v namiznem tenisu, šahu in nogometu. Z novim igriščem se bodo lahko razvile tudi ostale panoge in bo dana možnost za ustanovitev telesnovzgojnega društva.

- Prav gotovo lahko zaključimo, da je mladina na Dobrovi pokazala v dveh letih tekmovalno izredno živahnost in aktivnost, za kar je prejela tudi priznanje in nagrado občinske zveze društev prijateljev mladine Ljubljana-Vič-Rudnik. Ob boljših pogojih dela bi pa lahko dosegli še več. Upamo, da bo šola pridobila vsaj prostore, kjer je sedaj stanovanje, ki bi ga uporabili za pionirsko sobo, kabinet in eksperimentalno učilnico.
- Na koncu bi rad izrazil željo pionirjev, da bi starši bolj spremljali delo in njihove uspehe, saj pričakujejo priznanja tudi od njih samih.

Franc Malovrh

ta predel. Iz razpoloženja prebivalcev sklepamo, da bi prav tako z zadovoljstvom pozdravili, če bi se na primer v preskrbovalnem centru našel prostor tudi za obrtniške delavnice vsaj osnovnih strokov.

- Ijenja ljudi tega kraja. Del tistega
- najbolj občutljivega življenja, ki se
- mu pravi standard. Zato prebivalci
- Kozarij tudi tako nestrpnost pričakujejo in enodušno pozdravljajo vsako spremembo na bolje.

NA DOBROVI OB ZAKLJUČKU JUGOSLOVANSKIH PIONIRSKIH IGER

Če bi le našli prostore

Pionirski odred „Vladimir Dolničar-Rudi“ na osnovni šoli Dobrova pri Ljubljani je svečano zaključil jugoslovanske pionirske igre, ki so dve leti potekale pod geslom „Leto tehnične kulture mladim“.

Z razstavo šolskih izdelkov in tekmovanjem „Pokazi, kaj znaš“, pri katerem so učenci 7. in 8. razreda odgovarjali na vprašanja iz tehnike, so izpolnili zadnjo točko svojega dveletnega programa. Pokroviteljstvo nad prireditvami je prevzela kmetijska zadruga Dobrova.

Na šoli je vseskozi delovala vrsta krožkov, v katerih so učenci širili svoje obzorje. Skoraj ni bilo učenca, ki ne bi bil član krožka. Kot stalni krožki so delovali tile: zemljepisno-zgodovinski, tehnični, dramski, folklorni, literarni, lutkovni, foto ter otroški in mladinski pevski zbor.

Pri zemljepisnem krožku so zbirali slikovno gradivo, ki ga s pridom uporabljajo pri pouku. Izdelali so okoli 40 slikovnih kart iz vseh krajev sveta. Tehnični krožek se je zlasti ukvarjal z izdelavo fizikalnih pripomočkov, literarni krožek pa je izdal dve številki glasila „Plamen“.

Čeprav še vedno pogrešamo vsakoletnih turističnih prireditev, ki bi tudi s te strani približala našim turistom kraje izpod obronkov Mokreca in Polhograjskih Dolomitov, smo z lanskega leta „Srečanjem izanskih mostiščarjev“ napravili le korak naprej. Prav bi torej bilo, da bi se nekatera naša turistična društva zamislila, ali ni morda še najboljša propaganda krajev ob organiziranju vsakoletnih turističnih prireditev kot jih imamo drugod že skoraj na pretek, saj vemo, da imamo za to vse možnosti. Na sliki: prizor s kmečke ohette kot so jo lani prikazali Izanci na srečanju barjanskih mostiščarjev.

MIHA LOKAR

Morda res ni prav, da na tem mestu predstavljamo danes našim bralcem že znanega športnika, ki se je pred leti

proslavil celo z državnim grbom na prsih. Vendar je res, da si je Miha Lokar, nekdanji državni reprezentant in eden najboljših igralcev Olimpije izza njenih najboljših dni pridobil veliko zaupanje in spoštovanje igralcev košarkarskega kolektiva z Viča, ki se je lansko jesen spet vrnil v I. republiško ligo. Miha Lokar je svoje bogate izkušnje, ki si jih je pridobil z mnogimi boji pod koši prenesel na mlade igralce Svobode, in jim je v najtežjih trenutkih znal vliti dobršno mero volje in vztrajnosti, ko jim je sreča mnogokrat obrnila hrbet prav v odločilnih trenutkih.

Miha Lokar, trener in igralec ljubljanske Svobode, ki se je po končanem

spomladanskem delu prvenstva v republiški ligi znašla na začetju, pa je o vzrokih neuspehov svojih fantov odkrilega mnenja:

— Vzrok našemu uspehu tiči predvsem v neresnosti na tekmah, zlasti v zadnjih minutah, ki so mnogokrat več kot odločilne. Tako pa so fantje večkrat prav pred koncem zgubljali glavo, naši partnerji pa so odhajali z igrišč z zmagami. Potemtakem vidim vzrok temu v neizkušenosti, še več — v pomanjkanju tekmovalne rutine, ki pogostokrat kroji usodo mnogim moštvom, tako pa jo je to pot tudi nam.

• Pomanjkanje tekmovalne rutine je potemtakem eden glavnih vzrokov za neuspeh moštva?

— Prav gotovo. Zdi se mi, to pa je pokazalo tudi prvenstvo, da so ekipe močno izenačene, tako, da se lahko ob koncu najdemo celo pri vrhu. Mislim pa, da ne bomo izpadli, saj si bodo fantje do konca tekmovanja že pridobili toliko izkušenj.

• Kako ob vsem tem ocenjujete letošnje borbe pod koši?

— Ekipe so izenačene. To je obenem karakteristična ugotovitev letošnjega prvenstva. In čeprav je na prvem mestu presenetljivo Lesonit, sta po mojem mnenju pokazali doslej najboljšo igro Domžale in Ilirija.

portreti

- Prvenstvo bo spet steklo prihodnji mesec. Moštvo iz Gerbičeve ulice ne bo imelo posebnih priprav, saj se vsak večer fantje najdejo pod koši in igrajo „mož na moža“. V tem pa je skrita še naša želja, da bi jeseni bili srečnejši rok kot spomladi, ko so žalostnih obrazov več kot preveč odhajali z igrišč svojih nasprotnikov.

Svoboda na odličnem drugem mestu

- Za nami je še eno pomembno republiško prvenstvo. Končano je namreč tekmovanje v slovenski nogometni ligi, ki nam je pripravilo veliko presenečenje. Ljubljanska Svoboda, ki jo vodi nadvse požrtvovalni trener Podo Hacler, je osvojila odlično drugo mesto za celjskim Kladivarjem, ki je postal letošnji slovenski nogometni prvak.

V zadnjem kolu so Vičani igrali z mestnim rivalom Slovanom neodločeno 1:1, potem ko so presenetljivo obračunali z Ljubljano na njenem igrišču z rezultatom 3:1 in se tako avrstili na drugo mesto pred svojim nevarnim tekmeccem trboveljskim Rudarjem.

Ceprav je prvenstvo že mimo nas, je le prav, da se vsaj za čas ozremo na njegova

Športni mozaik

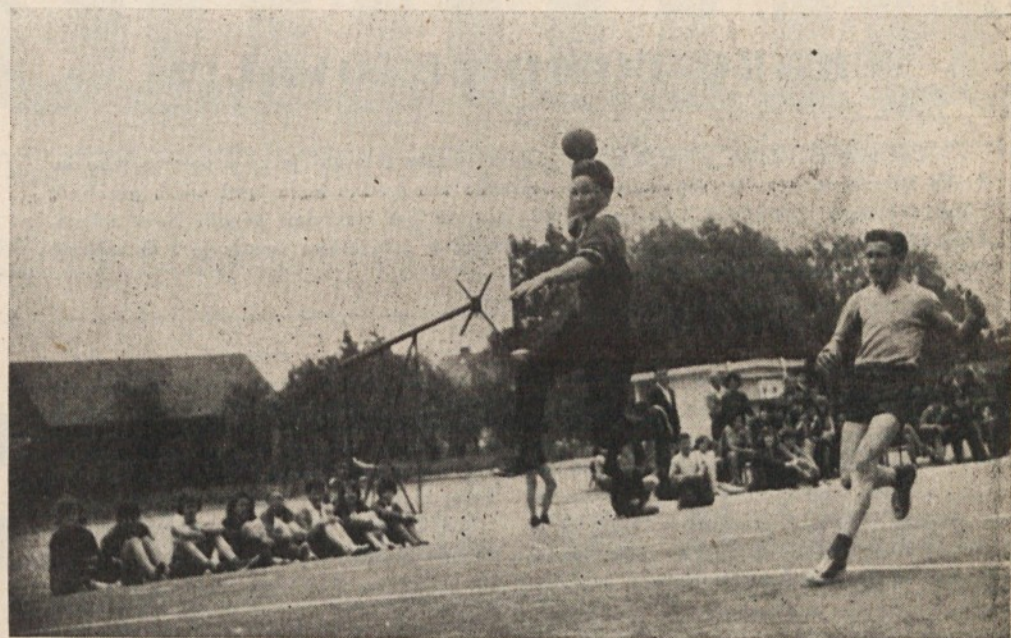
odločilna kola. Ta so namreč odločila o vrhu, kjer so si po jesenskem delu prvenstva podajali roke Kladivar, Svoboda in Rudar, sta tik pred koncem priskočila na „pomoč“ z mnogimi presenetljivimi zmagami še kranjski Triglav in Slovan, medtem ko je Ljubljana odpovedala na vsej črti. Svoboda je imela spomladi nadvse ugoden žreb, ki pa ga vseeno ni izkoristila v najbolj pričakovanih trenutkih. Kladivar je odnesel iz Ljubljane dragoceno točko v sreča-

nju, ki se je sicer končalo brez golov, pridružil pa se mu je tudi Rudar, ki je kljub vodstvu Svobode z 2:0 izenačil v zadnjih minutah in pristrigel peruti vsem nakanam Ljubljančanov. S tem pa je bila pot Svobode k vrhu slovenskega nogometa slej ko prej končana, saj si je Kladivar zagotovil takoj za tem tolikšno prednost, da ga ni mogel prehiteti nihče več. Tako pa se je končalo tudi s Svobodo. Kljub temu pa veljajo nogometašem iz Gerbičeve ulice naše priske čestitke za odlično drugo mesto.

PREDSTAVLJAMO VAM NOGOMETASE SVOBODE

Vratarji: Jazbinške, Slanič in Krištof; branilci: Torkar, Banjanac, Kržin, Eltrín in Zabukovec;

krilei: Pirc, Toni Djukić, Mestek; napadaleci: Verbič, Knažević, Dolenc, Zdravković, Valjavec, Oblak, Drmaž, Potočnik, Rečeta in Slanič II.; trener: Polde Hacler.

Na medobčinskem prvenstvu v košarki in rokometu, ki ga je tudi letos organiziral zavod za prosvetno-pedagoško službo s pomočjo požrtvovalnih članov strokovnega aktiva za telesno vzgojo, so v finalnem delu tekmovanja nastopile ekipe Viča, Velikih Lašč, Žirov, Kočevja, Brezovice, Cerknice in Iga. Med moškimi ekipami je v košarki zmagala osnovna šola Vič, med ženskami pa osnovna šola Žiri, medtem ko sta bili v rokometu tako med moškimi kot ženskami najboljši ekipi z osnovne šole „Mirka Bračiča“ iz Kočevja — Tomaž Weber.

Boltežar spet na jugoslovanskem Touru

Sele nekaj dni zatem, ko se je vrnil iz CSSR, kjer se je udeležil velike mednarodne dirke — „Dirke miru“ od Varšave do Prage in kjer je doživel morda eno svojih največjih letošnjih razočaranj, saj je običal na 23. mestu, je čakala Andreja Boltežarja preizkušnja na dirki „Po Sloveniji in Hrvaški“. Vendar je bilo to pot drugače. Boltežar, ki sicer ni zmagal niti v eni etapi, je zmagal z veliko prednostjo pred svojimi najnevarnejšimi zasle-

doyalci — Valenčičem in Santavcem. Prejšnje dni je vodila Boltežarja pot na dirki „Tour de l'Avenir“, konec meseca pa ga čaka najtežja preizkušnja. Braniti bo namreč moral prvo mesto z lanskega jugoslovanskega Toura, kot kicer tudi z drugo besedo imenujemo največjo dirko na domačih cestah — dirko „Po Jugoslaviji“. Lani je namreč Boltežar osvojil prvo mesto na tej dirki, kako pa bo letos, bomo videli prihodnjič.

Lesni kombinat Ljubljana je na letošnjem mednarodnem lesnem sejmu razstavil weekend hišice, za katere je vladalo med obiskovalci veliko zanimanje

Sijajen uspeh Vrhovca in Petrovčiča

Stane Vrhovec in Avgust Petrovčič, ki sta sodelovala v izbranem jugoslovanskem zastopstvu na letošnjem evropskem prvenstvu v balinanju v San Remu, sta žela zasluženo priznanje, saj je Jugoslavija v izredni mednarodni konkurenci najboljših balinarskih vrst na svetu, zasedla odlično tretje mesto in bo tako sodelovala na svetovnem prvenstvu v balinanju. • Vrhovec in Petrovčič, ki je tudi letošnji državni prvak, sta člana balinarskega kluba „Žaba“.

„Naša komuna“, glasilo izdajateljske skupnosti lista občinskega odbora SZDL Ljubljana-Vič-Rudnik. — Predsednik izdajateljskega sveta Sergej Vošnjak. — Izhaja mesečno. — Ureja uredniški odbor: Danilo Emeršič (predsednik), Sergej Epih, Boris Makovec, Ivan Virnik, Vlado Firm, Darko Perovšek in Jože Jesih. — Glavni in odgovorni urednik Ivan Virnik. — Uredništvo in uprava: Ljubljana, Trg MDB 7/I., telefon št. 20-728. — Tekoči račun pri NB Ljubljana št. 600-18-608-25. — Celoletna naročnina 400 dinarjev, polletna 200 dinarjev in je plačljiva vnaprej. — Tisk Tiskarne šolskih delavnic tehniških šol v Ljubljani.

POGLEJMO

KAKO BOMO LETOVALI?

Čas letnega oddiha je pred nami. „Zlata“ sezona letovanja je že v polnem teku in tako bo vse do avgusta, septembra... Zanimalo nas je, kje bodo letni oddih preživeli člani delovnih kolektivov iz naše občine, kdaj in pod kakšnimi pogoji. Naša anketa naj bi nam vsaj v osnovnih obrisih dala vpogled v „počitniško dogajanje“. Zato torej pogledjmo nekatere odgovore!

• **Tobačna tovarna:** „Največ nas bo letovalo v našem domu v Biogradu na moru. Dom ima 45 ležišč, pričakujemo pa, da bo letos letovalo v njem okoli 3200 članov našega kolektiva in njihovih družin, največ od srede junija do srede septembra. Cene penzionov so zelo ugodne. Odločili smo se za lestvico, ki jo določa višina mesečnih prejemkov. Če je ta prejemek do 30 tisočakov, je penzion 500 dinarjev, od 30 do 45 tisočakov 600 in nad 45 tisočakov 700 dinarjev. Se eno ugodnost ne gre pozabiti. Dajemo tudi 10 oziroma 20 odstotkov popusta na gornje cene, če je povprečni mesečni prejemek na družinskega člana pod 25 oziroma 20 tisoč dinarjev. To je ugodno predvsem za tiste, ki imajo številne družine.“

• **Zičenica:** „Najeli smo 3 sobe v počitniškem domu tovarne „Rog“ v Savudriji, kjer je penzion 1150 in 1200 dinarjev. Sobe bodo do konca avgusta polne. Treba je reči, da pri članih našega kolektiva ni preveč zanimanja za letovanje na morju. Večina se je odločila za letovanje „na svojo pest“.“

• **Ilirija:** „Nekateri so se prijavili za letovanje v počitniškem domu občinske skupnosti

v Nerezinah, in v nekaterih drugih domovih. Naš kolektiv nima svojega doma. Naša posebnost je v tem, da žene (te so pri nas v večini) razumljivo letujejo tam, kjer imajo možnost oziroma se odločijo njihovi možje. Torej bi bilo treba vprašati nje.“

• **Tovarna vijakov:** „Ugotavljamo, da bodo delavci največ „letovali“ doma. Imamo tudi 13 prijav za počitniška doma v Selcih (9) in na Malem Lošnju (4), to je v domovih počitniške skupnosti Vič-Siška. Dnevna cena je od 1200 do 1300 dinarjev.“

• **Utensilia:** „Za naš dom na Krvavcu imamo že zaključene prijave za ves čas sezone. Precej naših članov bo letovalo v Nerezinah, na Rabu in v Sibeniku. Za večino žena lahko sklepamo, da bodo letovale z možmi, torej jih nimamo na naših spiskih.“

• **ELES:** „Okoli 15 se jih je odločilo za „sistem camping“. Ostali bodo letovali v naših domovih v Smartnem na Pohorju, na Krvavcu, v Portorožu, Crikvenici (2 doma), v Novem Vinodolskem, na Rabu in v Veli Luki na Korčuli. Izbor je torej velik — od planin pa tja do morja.“

OBVESTILO BRALCEM!

S pričujočo dvojno številko našega lista se poslavljamo od naših bralcev vse do jeseni, ko vas bo spet obiskala „Naša komuna“. Kamorkoli vas bo med letošnjim poletjem popeljala pot — na morje ali v planine, vam želimo, dragi bralci, prijetne počitnice in obilo užitkov v naravi.

Prihodnja številka našega lista bo izšla spet v začetku septembra, zato prosimo vse dopisnike, naj nam pošljejo svoje prispevke in vse, kar je namenjeno našemu uredništvu, najkasneje do 20. avgusta.

UREDNIŠTVO

PISEJO NAM IZ SKOFLJICE

NOV STOLP KRASI GASILSKI DOM

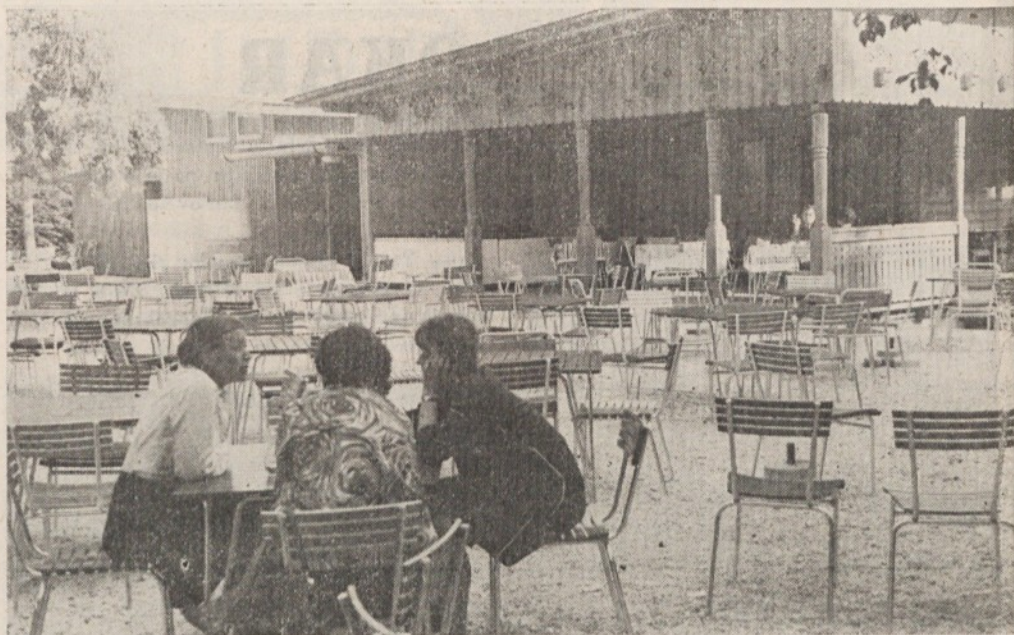
Prostovoljno gasilsko društvo Skofljica, ki že 65 let uspešno deluje ter čuva in rešuje imetja občanov, delovnih kolektivov, skratka imetja nas vseh, teži k svoji izpopolnitvi, da bi tako lahko ob vsakem času hitro in učinkovito posredovalo. Pred leti zgrajen gasilski dom skupaj z lesenim stolpom in dvorano pa ni samo njihov, saj v njegovih prostorih zasedajo in zborujejo še ostale družbene organizacije. Čas pa je opravil svoje. Leseni stolp za sušenje gasilskih cevi je namreč z leti dotrajal. Marljivi gasilci so ga podrli, sicer bi se pa sam in se odločili za gradnjo novega — zidanega.

- Danes stolp že stoji, in številčno majhno članstvo je vložilo preko 1000 prostovoljnih ur. Predračun gradnje stolpa znaša 1.500.000 dinarjev, kar je nedvomno veliko za društvo, ki nima lastnih sredstev. Prejelo pa je le 200.000 dinarjev dotacij od krajevne skupnosti in občinske gasilske zveze. To težavo namerava društvo premestiti z nabiralno akcijo v kraju in upa na polno razumevanje in na podporo pri občinah in delovnih kolektivih.
- S tega mesta velja prizadevnemu društvu za njihovo nesebično in humano delo polno priznanje.

PRAZNIK NA DOBROVI

Jože Fatur z Dobrove nam piše:

Pred kratkim se je oglasila nova gasilska sirena na Dobrovi. Potem, ko so zapeli še Sadarjevi pevci, je naše gasilsko društvo razvilo svoj prapor. Devet bratskih društvenih praporov se je zvrstilo na odru v dvorani zadružnega doma, ki jo je napolnilo nad 150 gasilcev. Počastili in obdarili smo naše najstarejše člane, med katerimi je Frane Birtič že 58 let član naše organizacije.

Prenovljeno gostišče na Livadi privablja iz dneva v dan čedalje več domačih in tujih gostov, saj si v teh vročih julijskih dneh težko najdemo kotiček v senci, ki bi bil tako prijeten, kot je senca pod vrhami na Livadi ob Ljubljani.

Prosta sobota

Kako preživljamo prosto soboto? Kaj nam prinaša dan, ko nas zjutraj ne priganja budilka in ne spominja na službo? Kako je pravzaprav s to soboto, jo imamo radi ali ne? Vsa ta in podobna vprašanja smo zastavili trojici anketirancev v Elektroprojektu, Tobačni tovarni in na občinski skupščini. Dobili smo odgovore, ki so sicer osebna stvar, prav gotovo pa bi tako ali vsaj zelo podobno odgovorili tudi številni drugi.

• **Valentin Tomš, 51, komercialist:** „Prosta sobota je lahko relativen pojem, saj nas večkrat zadene tudi dežurstvo. Doslej sem bil dvakrat res prost (mislim v službi) in takrat sem se z veseljem posvetil svojim „hobbyjem“, če jih lahko tako imenujem. Rad grem za spremembo malce na trg, kar mi predstavlja pravo rekreacijo za „komercialne“ možgane, prav tako se lahko ta dan malo več ukvarjam z vrtom. Ne da bi se hvalil, ne branim se pomoči ženi pri hišnih, posebno pri težjih delih. Zaradi posebnega načina dela pri nas (preganjajo nas roki) se večkrat zgodi, da na „prosto“ soboto pridem v službo, saj lahko takrat največ naredim. Strank ta dan ni in se lahko res posvetim samo delu. Prosta sobota tako v resnici ni nikoli brez dela, je pa velika prednost, že zato, ker se človek lahko sam odloča, s čem vse se bo ukvarjal.“

• **Joža Mitrovič, 32, dela pri transportu v Tobačni tovarni:** „Prosta sobota komaj čakam, saj dopoldne lahko napravim veliko neodložljivih gospodinskih del, kot so pranje, likanje in podobne obveznosti, ki jih imam s štirimi otroci. Meni že to veliko pomeni, če lahko zjutraj malo dlje spim. Ne dolgo, pa vendar... Prosta sobota mi pomaga, da sem lahko v nedeljo res brez dela, če pozabim na kuhanje. Moram reči, res prav pride in bi bila kar zato, da ne bi bila samo vsaka tretja.“

• **Marija Dvoržak, 24, strojepiska:** „Sobota je vsekakor prijeten dan. Zjutraj malo dlje poležim, dopoldne grem največkrat na trg in se za spremembo ukvarjam z vsakdanjimi gospodinskimi opravki. Najbolj mi pride prav, če se odločim za izlet na morje ali v hribe, saj lahko odidem že v petek popoldne. Prav gotovo je prosta sobota velika prednost v življenju človeka, saj se lahko tudi več ukvarja s prebiranjem dobre knjige in z drugimi razvedrilci, za katere je v delovnih dneh navadno manj časa.“

Tehnični izdelki, ki so jih pod spretnimi prsti izoblikovali naši otroci — učenci na nekaterih naših šolah so pokazali, kako veliko je bilo zanimanje za pravkar končano akcijo jugoslovanskih pionirskih iger v „Letu tehnične kulture mladih“. Izkušnje, ki smo si jih nabrali ob tem delu pa nam narekujejo pospušeno pot pri tehnični vzgoji mladih in tehničnem izobraževanju sploh. Na sliki pa vidimo detajl z razstave tehničnih izdelkov na VII. gimnaziji na Viču.